

tænke paa de fantastiske Historier om Danmarks vældige Toldbeskyttelse, som har været ude i Pressen paa Grundlag af en ved Indiskretion offentliggjort Beregning. Den Brug, der gøres deraf, er ganske besynderlig. Jeg skal kun ganske kort paa-pege, at man udregner Toldbeskyttelsens Højde i Forhold til den udbetalte Arbejds-løn og triumferer, naar man naar til en rigtig høj Procent. Heraf vilde logisk følge, at en Industri med meget høj Arbejds-løn vilde være mere berettiget til Beskyttelse, end den vilde være med lavere Arbejds-løn.

I Ministeriets Redegørelse tales der saa om Koncentrationen. Denne anvises som et Middel mod den Krise, som vi altsaa til-sigter at imødegaa ved det Forslag, vi nu fremsætter. Her er et nyt Slagord kastet paa Markedet. Det tros af nogle og gribes af endnu flere, og mange plaprer det tanke-løst efter. Der hersker ogsaa paa dette Om-raade Moder. Naa, naturligvis er der noget rigtigt deri. Fra Ud- og Indland kan der hentes Eksempler frem, der paa overbevisen-de Maade godtgør, at der igennem Koncen-tration kan naas meget i Retning af billigere Ledelse og formaalstjenlig Fordeling af Pro-duktionen. Der kan ogsaa læres et og andet deraf om Beherskelse af Markeder. Men er det ikke lidt ejendommeligt, at det samme Socialdemokrati, der nys kæmpede en drabelig Kamp mod Truster, nu opfordrer til Koncentration? Er det ikke lidt ejen-dommeligt, at den sande Liberalisme, som findes repræsenteret saa stærkt her i Landet, nu ogsaa peger paa Koncentrationen? Ja, det er endogsaa det, som Venstres Regering er endt med at pege paa som den eneste lille Redningsplanke til Tekstilindustrien, denne Koncentration, der er saa velkendt fra de Stauningske Kriseforslag, Tanken om Penge til Hjælp ved Koncentrationen. Det er det samme Venstre, der paa Rigsdagens Bord har liggende et Forslag om Arbejds- og Erhvervsfrihed, et Forslag, der vender sig imod Prisaftaler, som dog kun er en ufuldkommen Gennemførelse af den Tanke, der er den bærende i al Koncentration: Op-hør af Konkurrence, Samarbejde til Ska-belse af en fornuftig Fordeling af Marke-derne og en Prispolitik, der fra Pro-duktionens Side er hensigtsvarende. Det er ikke vanskeligt at se, at der fra et rent Producent-synspunkt, fra Industri-magnaternes Synspunkt er iøjnefaldende Fordele ved et saadant System, og ikke heller er det saa vanskeligt at forstaa, at for et Socialdemokrati, der stræber mod Sociali-sering og Nationalisering af Bedrifterne, kan det være hensigtsmæssigt at virke med

til en saadan Udvikling, thi fra dette Stade vil det afgørende Skridt ikke være vanske-ligt at tage, naar den politiske Magtforde-ling er i Orden. Men hvad Liberalismens Forkæmpere, Tilhængerne af den fri Kon-kurrence, Beskytterne af Forbrugernes In-teresser har at gøre i den Gade, det er lidt vanskeligt at forstaa. Thi eet er sikkert: at har Forbrugernes Interesser vanskelige Kaar overfor Prisaftaler, saa er de døds-dømte overfor den virkelig gennemførte Koncentration. Og dog er det saaledes, at det er den Vej, Regeringen peger paa, hertil skal Staten give Støtte gennem Garanti for kolossale Summer — alene for Tekstilindustrien vil det vel dreje sig om en 15—20 Millioner. Det vilde blive mange Penge, inden vi kom Rækken igennem, og hvor skulde disse Penge laanes? Her i Landet? Umuligt. I Udlandet? Aa ja, hvilket lifligt Fata Morgana for Forbrugernes Interesser: Den danske Industri koncen-treret ved Hjælp af udenlandsk Kapital, afhængig af denne Kapital, snart formo-dentlig Led af et europæisk Kartel, med et Marked, der er begrænset paa Grundlag af den nedsatte Produktion, som Industrien i Øjeblikket ligger paa! Det er i Sandhed store Linier, det er et vidt Udsyn, der gør sig gældende i dette Forslag. Og hvilke herlige Muligheder for Udnyttelse til sidste Hvid af Toldbeskyttelsen, en Toldbeskyt-telse, som den danske Tekstilindustri og den danske Skotøjsindustri jo for Tiden paa Grund af den indbyrdes Konkurrence al-deles ikke er i Stand til at udnytte! Nej, lad os besinde os! Koncentration kan være en meget fornuftig Ting, og det nytter ikke efter min Opfattelse at kæmpe imod den, hvor den fremkommer som et følgerigtigt Led i Udviklingen, men lad os gøre os klart, at den rummer store Farer, i første Række for Forbrugernes Interesser, men dernæst ogsaa socialt ved, at stedse færre bliver selv-stændige, stedse flere bliver Lønarbejdere i højere eller lavere Form, stedse færre faar Chancer for gennem et energisk og dygtigt Arbejde at skabe en ny Bedrift, og endelig staar der ved Udviklingens Afslutning en lille Kreds af mægtige Industriledere, som i nøje Samarbejde med Højfinansens vil kunne beherske et Samfund paa en Maade, som vi fra konservativ Side i hvert Fald ikke ønsker det. Lad os derfor tage med kelig Ro paa dette Slagord, Koncentration!

Formaalet med Forelæggelsen af dette Lovforslag er i første Række at efter-komme et Tilsagn, vi i sin Tid har givet den paagældende Industri, og som vi nu af Industriraadet er blevet opfordret til at